

2017 M. LAPKRIČIO 22 D. LIETUVOS ŠVIETIMO IR MOKSLO ŠAKOS KOLEKTYVINĖS SUTARTIES PAKEITIMAS

2024 m. spalio 21 d. 3-550
Vilnius

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, kodas 188603091, buveinės adresas A. Volano g. 2, Vilnius, atstovaujama švietimo, mokslo ir sporto ministrės Radvilės Morkūnaitės-Mikulėnienės, veikiančios pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. spalio 25 d. nutarimą Nr. 864 „Dėl įgaliojimų pasirašyti Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinę sutartį suteikimo“, Lietuvos švietimo ir mokslo profesinė sąjunga, kodas 305187044, buveinės adresas J. Jasinskio g. 9, Vilnius, atstovaujama pirmininko Egidijaus Milešino, Švietimo ir mokslo profesinė sąjunga „Solidarumas“, kodas 301507486, buveinės adresas Ulonų g. 5-301, Vilnius, atstovaujama pirmininkės Aldonos Kindurienės, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimas, kodas 301572530, buveinės adresas Donelaičio g. 73-119, Kaunas, atstovaujamas pirmininko Sigito Vaitkevičiaus, Lietuvos profesinė sąjunga „Sandrauga“, kodas 195772298, buveinės adresas Laisvės al. 46, Kaunas, atstovaujama pirmininko Kęstučio Juknio, susitaria pakeisti 2017 m. lapkričio 22 d. Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinę sutartį, įregistruotą Kolektyvinių sutarčių registre numeriu Nr. PV3-61 su visais pakeitimais ir papildymais, ir ją išdėstyti taip:

„LIETUVOS ŠVIETIMO IR MOKSLO ŠAKOS KOLEKTYVINĖ SUTARTIS

Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinė sutartis yra sudaryta, siekiant gerinti švietimo ir mokslo veiklos kokybę, švietimo įstaigų bei mokslo ir studijų institucijų darbuotojų ekonomines ir socialines sąlygas.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, kodas 188603091, buveinės adresas A. Volano g. 2, Vilnius, atstovaujama švietimo, mokslo ir sporto ministrės Radvilės Morkūnaitės-Mikulėnienės, veikiančios pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. spalio 25 d. nutarimą Nr. 864 „Dėl įgaliojimų pasirašyti Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinę sutartį suteikimo“, ir Lietuvos švietimo ir mokslo profesinė sąjunga, kodas 305187044, buveinės adresas J. Jasinskio g. 9, Vilnius, atstovaujama pirmininko Egidijaus Milešino, Švietimo ir mokslo profesinė sąjunga „Solidarumas“, kodas 301507486, buveinės adresas Ulonų g. 5-301, Vilnius, atstovaujama pirmininkės Aldonos Kindurienės, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimas, kodas 301572530, buveinės adresas Donelaičio g. 73-119, Kaunas, atstovaujamas pirmininko Sigito Vaitkevičiaus, Lietuvos profesinė sąjunga „Sandrauga“, kodas 195772298, buveinės adresas Laisvės al. 46, Kaunas, atstovaujama pirmininko Kęstučio Juknio (toliau – Lietuvos švietimo ir mokslo profesinė sąjunga, Švietimo ir mokslo profesinė sąjunga „Solidarumas“, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimas, Lietuvos profesinė sąjunga „Sandrauga“ kartu vadinamos Profesinėmis sąjungomis) (toliau – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Profesinės sąjungos kartu vadinamos šalimis, kiekviena atskirai – šalimi), sudaro šią sutartį (toliau – Sutartis).

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Sutartis sudaryta vadovaujantis Lietuvos Respublikos galiojančiais teisės aktais.
2. Šalys susitaria, kad, siekdamas valstybės klestėjimo ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą ir šalies ekonominę raidą, finansines galimybes, dalyvaus formuojant švietimo ir mokslo politiką, numatant švietimo įstaigų, mokslo ir studijų institucijų socialinės ir ekonominės plėtros kryptis, gerinant darbuotojų darbo organizavimo, apmokėjimo ir socialines garantijas.

3. Šalys sutaria, kad, siekdamas geresnės švietimo ir mokslo kokybės, telks pedagogų ir mokslo bendruomenę švietimo ir mokslo pažangos darbams.

4. Šalių santykiai grindžiami šiais principais:

4.1. besimokančiųjų išsilavinimo gerinimo pirmenybės;

4.2. lygiateisiškumo, geranoriškumo, sąžiningumo, tarpusavio pagarbos;

4.3. savanoriškumo ir savarankiškumo, priimant šalims aktualius sprendimus;

4.4. įstatymo viršenybės ir kitų teisės aktų laikymosi;

4.5. priimtų įsipareigojimų vykdymo;

4.6. viešumo, atvirumo, informavimo ir konsultavimo.

5. Šalys įsipareigoja:

5.1. vykdyti Sutartį;

5.2. laiku keisti informaciją, reaguoti į šalių pasiūlymus, pretenzijas ir prašymus;

5.3. nepažeisti šalių diskrecijos priimant sprendimus.

6. Sutartis, išskyrus Sutarties IV ir V skyrius, taikoma iš valstybės, savivaldybių ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų išlaikomų švietimo įstaigų, mokslo ir studijų institucijų ir kitų švietimo teikėjų (toliau – įstaigos) pedagoginiams darbuotojams, mokslo darbuotojams ir kitiems tyrėjams. Sutarties IV ir V skyriai taikomi Profesinių sąjungų nariams.

7. Sutartyje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos darbo kodekse, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme ir juos įgyvendinančiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS

BENDROJO UGDYMO, NEFORMALIOJO ŠVIETIMO, PROFESINIO MOKYMO FINANSAVIMAS IR DARBUOTOJŲ EKONOMINĖS IR SOCIALINĖS SĄLYGOS

8. Šalys bendrojo ugdymo, neformaliojo švietimo, profesinio mokymo srityse susitaria:

8.1. 2025 m. skirti papildomų lėšų mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo, neformaliojo švietimo ir profesinio mokymo programas, pareiginių algų koeficientams, nustatytiems Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme, padidinti 8 procentais nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. ir suvienodinti ikimokykliniam, priešmokykliniam ir bendrajam ugdymui taikomą vidutinį sąlyginį mokytojo pareiginės algos koeficientą R, nustatytą Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – koeficientas R): koeficientą R, taikomą ikimokykliniam ir priešmokykliniam ugdymui, didinti 8 procentais, koeficientą R, taikomą bendrajam ugdymui, – 5 procentais.

2026–2028 m. kasmet didinti lėšas mokytojų darbo užmokesčiui ne mažiau kaip atitinkamų metų valstybės biudžeto sudarymo metu prognozuojamas tų metų šalies vidutinio darbo užmokesčio procentinis augimas, padidintas 5 procentais (t. y. ne mažiau kaip šalies vidutinio darbo užmokesčio procentinis augimas, padaugintas iš 1,05), ir užtikrinti, kad 2028 m. koeficientas R sudarytų ne mažiau kaip 170 procentų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio (toliau – BD). Siekti, kad 2030 m. koeficientas R sudarytų ne mažiau kaip 190 procentų BD;

8.2. pedagoginių darbuotojų, nurodytų Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 2 priedo IV–VII skyriuose, lėšas darbo užmokesčiui 2025 m. didinti tuo pačiu procentiniu dydžiu kaip mokytojams – 8 procentais nuo 2025 m. rugsėjo 1 d.;

8.3. sukurti finansines paskatas savivaldybių ir valstybinių mokyklų mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, skaičiui optimizuoti, sudarant prielaidas mokytojų kaitai ir personalo atnaujinimui, palaipsniui siekiant Europos

Sąjungos mokinių ir mokytojų santykio vidurkio. Įvertinus poreikį lėšos skiriamos pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytą tvarką iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai skirtų asignavimų. Nuo 2021 m. skiriant lėšas, lėšų skyrimo kriterijus susieti ir su mokyklų tinklo pertvarka;

8.4. iki 2025 m. rugsėjo 1 d. Profesinės sąjungos pateikia pasiūlymus dėl profesinių pensijų kaupimo, užtikrinančio papildomas pensines garantijas mokytojams ir dėstytojams. Profesinėms sąjungoms pateikus pasiūlymus, organizuojamos diskusijos;

8.5. skatinti mokyklų tinklo optimizavimą ir tobulinti mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisykles. Užtikrinant švietimo prieinamumą bei siekiant ugdymo kokybės, nustatyti tinkamą didžiausią ir mažiausią mokinių skaičių klaseje, grupėje. Rekomenduoti mokyklų savininko teises ir pareigas įgyvendinančioms institucijoms (dalyvių susirinkimams) ar jų įgaliotiems asmenims į darbo grupes, sudaromas mokyklų tinklo pertvarkos bendrajam planui parengti, įtraukti ne mažiau kaip vieną atstovą iš Sutartį pasirašiusių Profesinių sąjungų;

8.6. iki 2025 m. gruodžio 31 d. šalys paruošia mokytojų darbo apmokėjimo modelį, pagrįstą „bazinės pareiginės algos“ taikymu, susietą su mokytojų karjeros modeliu;

8.7. tobulinant mokytojų darbo apmokėjimo sistemą, peržiūrėti mokytojų atestaciją reglamentuojančius teisės aktus, jų keitimus derinti su Profesinėmis sąjungomis;

8.8. formuojant atitinkamų metų valstybės biudžetą, atitinkamoms institucijoms siūlyti kasmet didinti švietimo finansavimą, siejant jį su realiu BVP augimu, kad iki 2030 m. nacionalinės išlaidos švietimui sudarytų ne mažiau kaip 6 procentus nuo BVP dydžio;

8.9. remti priemones, skatinančias pradedančių mokytojų pritraukimą į mokyklas;

8.10. siekti trišalio sutarimo tarp Profesinių sąjungų, savivaldybių atstovų ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos dėl švietimo pagalbos ir ikimokyklinio ugdymo funkcijų finansavimo tobulinimo ir kitų šalims aktualių klausimų. Parengti Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, pakeitimo projektą, pagal kurį mokykloms apskaičiuotos mokymo lėšos švietimo pagalbai nuo 2025 m. sausio 1 d. būtų skiriamos mokykloms, netaikant nuostatos, kad savivaldybės šias lėšas perskirto savo nustatyta tvarka;

8.11. iki 2025 m. birželio 1 d. inicijuoti diskusiją su suinteresuotomis šalimis, siekiant išnagrinėti ikimokyklinio ugdymo mokytojų padėjėjų, priešmokyklinio ugdymo mokytojų padėjėjų ir mokinio padėjėjų darbo apmokėjimo problemas ir parengti pasiūlymus dėl jų sprendimo. Siekti trišalio sutarimo tarp Profesinių sąjungų, savivaldybių atstovų ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos dėl ikimokyklinio ugdymo mokytojų padėjėjų, priešmokyklinio ugdymo mokytojų padėjėjų ir mokinio padėjėjų darbo sąlygų tobulinimo;

8.12. iki 2025 m. lapkričio 1 d. Profesinės sąjungos parengia pasiūlymus dėl mokyklų bibliotekininkų darbo sąlygų tobulinimo;

8.13. iki 2025 m. birželio 1 d. inicijuoti diskusiją, siekiant trišalio sutarimo tarp Profesinių sąjungų, savivaldybių atstovų ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos dėl mokymo lėšų ugdymo procesui organizuoti ir valdyti skyrimo mokykloms, netaikant nuostatos, kad savivaldybės šias lėšas perskirto savo nustatyta tvarka;

8.14. parengti Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo pakeitimo projektą, pagal kurį būtų numatyta nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. 1–4 klasėse padidinti kontaktinių valandų skaičių klasei ir sumažinti kontaktinių valandų, tenkančių vienai sąlyginei pareigybei, skaičių (iki 756 val.). Prireikus nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. tikslinti Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše nustatytą kontaktinių valandų skaičių klasei pagrindiniame ir viduriniame ugdyme (5–IV gimnazijos klasėse), kad kontaktinių valandų skaičius būtų suderintas su nustatytoju Bendruosiuose ugdymo planuose;

8.15. iki 2025 m. gegužės 1 d. Profesinės sąjungos parengia pasiūlymus dėl mokytojų etato struktūros tobulinimo.

III SKYRIUS

MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ DARBUOTOJŲ EKONOMINĖS IR SOCIALINĖS SĄLYGOS

9. Šalys mokslo ir studijų srityje susitaria:

9.1. 2025 m. skirti papildomų lėšų mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo užmokesčiui padidinti ne mažiau kaip 8 procentais nuo 2025 m. rugsėjo 1 d.

2026–2028 m. kasmet didinti lėšas mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo užmokesčiui ne mažiau kaip atitinkamų metų valstybės biudžeto sudarymo metu prognozuojamas tų metų šalies vidutinio darbo užmokesčio procentinis augimas, padidintas 5 procentais (t. y. ne mažiau kaip šalies vidutinio darbo užmokesčio procentinis augimas, padaugintas iš 1,05). Siekti, kad šiame punkte nurodyti augimo tempai būtų išlaikyti ir 2029–2030 m. ir 2030 m. mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų vidutinis darbo užmokestis sudarytų ne mažiau kaip 4 850 eurų. Konkrečius kasmetinius lėšų, skirtų mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo užmokesčiui didinti, augimo tempus šalys derina, rengiant atitinkamų metų valstybės biudžeto projektus, atsižvelgdamos į šalies ekonominę padėtį ir šalies finansines galimybes;

9.2. iki 2030 m. skirti lėšų mokslą ir studijas aptarnaujančių neakademinių darbuotojų (išskyrus pareigybes, kurioms netaikomi išsilavinimo ar profesinės kvalifikacijos reikalavimai) darbo užmokesčiui didinti tuo pačiu procentiniu dydžiu kaip mokslo darbuotojams, kitiems tyrėjams ir dėstytojams. 2025 m. lėšos šių darbuotojų darbo užmokesčiui didinamos ne mažiau kaip 8 procentais nuo 2025 m. rugsėjo 1 d.;

9.3. mokslo ir studijų institucijose konkursai dėstytojo, mokslo darbuotojo pareigoms eiti kitai kadencijai neskelbiami tik tuomet, kai planuojama panaikinti atitinkamą pareigybę (etata). Dėstytojas, mokslo darbuotojas, priimtas konkurso tvarka ir dirbantis pagal terminuotą darbo sutartį, apie tai informuojamas raštu prieš 4 mėnesius iki kadencijos pabaigos;

9.4. mokslo ir studijų institucijų kolektyvinėse sutartyse apibrėžti, kas yra kviestinis dėstytojas, mokslo darbuotojas, ir sutarti, kokia tvarka jie būtų priimami į darbą, kokią didžiausią procentinę dalį jie sudaro visų dirbančių dėstytojų ir mokslo darbuotojų atžvilgiu. Iki 2024 m. vasario 1 d. inicijuoti diskusijas dėl kviestinių dėstytojų įdarbinimo ir darbo sąlygų aiškesnio reglamentavimo, parengti pasiūlymus dėl atitinkamų teisės aktų keitimo;

9.5. mokslo ir studijų institucijos vidaus norminiuose dokumentuose rekomenduojama apibrėžti darbuotojo ir darbdavio teises, pareigas ir atsakomybę dėl intelektinės nuosavybės;

9.6. kūrybinės apmokamos atostogos suteikiamos dėstytojams moksliniams tyrimams atlikti ir mokslinei bei pedagoginei kvalifikacijai tobulinti, tuo skatinant mokslo plėtotę. Kūrybinių atostogų trukmę ir užmokestį už jas rekomenduojama aptarti atskirų mokslo ir studijų institucijų kolektyvinėse sutartyse;

9.7. mokslo ir studijų institucijose į komisiją, vertinančią darbuotojo kvalifikaciją, rekomenduojama skirti darbuotojų atstovą, atitinkantį reikalavimus, keliamus šios komisijos nariams. Neskiriant atitinkamos kvalifikacijos nario, darbuotojų atstovas dalyvauja stebėtojo teisėmis;

9.8. sudaryti darbo grupę ir iki 2025 m. balandžio 1 d. parengti tyrėjo karjeros modelio finansavimo gaires;

9.9. pedagoginiams darbuotojams nustatoma penkių darbo dienų savaitė su dviem poilsio dienomis. Už darbą poilsio arba švenčių dieną apmokama Darbo kodekso nustatyta tvarka, jeigu mokslo ir studijų institucijų kolektyvinėse sutartyse nenumatyta kitaip;

9.10. pedagoginiams ir mokslo darbuotojams pailgintos kasmetinės atostogos suteikiamos už darbą, susijusį su didesne nervine, emocine, protine įtampa bei profesine rizika. Pedagoginiams darbuotojams pirmaisiais darbo metais kasmetinės atostogos suteikiamos studentų vasaros atostogų metu, nepaisant to, kada šie darbuotojai pradėjo dirbti toje institucijoje. Atostogų suteikimo tvarką rekomenduojama nustatyti atskirų mokslo ir studijų institucijų kolektyvinėse sutartyse;

9.11. reorganizuojant, likviduojant ar pertvarkant valstybines mokslo ir studijų institucijas, į darbo grupes įtraukiami Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimo ir (arba) kitų profesinių sąjungų deleguoti atstovai. Sprendimai dėl valstybinių mokslo ir studijų institucijų reorganizavimo, likvidavimo ar pertvarkymo priimami, įvertinus Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimo ir (arba) kitų profesinių sąjungų pasiūlymus. Šalys susitaria inicijuoti teisinės prielaidas skirti tikslines papildomas lėšas šių institucijų tinklo pertvarkai;

9.12. jeigu mokslo ir studijų institucijos darbuotojui dalyvaujant Lietuvos mokslo tarybos ar kitų institucijų finansuojamame projekte arba atliekant podoktorantūros stažuotę pakinta darbo sąlygos, siūloma, prieš prasidedant minėtam projektui ar stažuotei, darbdaviui ir darbuotojui susitarti dėl darbuotojo darbo sąlygų ir socialinių garantijų, pasibaigus projektui ar stažuotei;

9.13. rekomenduoti mokslo ir studijų institucijoms:

9.13.1. darbuotojams už dalyvavimą darbo grupėse, komisijose ir komitetuose (jeigu tai nėra neatsiejama darbuotojo pareigų dalis) nustatyti priemoką už papildomų darbų arba papildomų pareigų ar užduočių vykdymą. Priemokos dydis ir mokėjimo tvarka už dalyvavimą darbo grupėse, komisijose ir komitetuose nustatoma aukštosios mokyklos darbo apmokėjimo sistemoje;

9.13.2. pasirengti nuotolinio darbo organizavimo tvarką, kurioje būtų aptartas ir nuotolinio darbo organizavimas Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją ir (ar) karantiną;

9.13.3. informuoti įstaigoje veikiančią profesinę sąjungą, kuri yra Sutartį pasirašiusios Profesinių sąjungų organizacijos narė, apie laisvas darbo vietas įstaigoje, būsimo darbuotojo darbo funkcijas, darbo krūvį, prieš priimant į darbą naujus darbuotojus, atsižvelgti į tos pačios specialybės darbuotojų, dirbančių aukštojoje mokykloje, darbo krūvius ir įvertinti profesinės sąjungos nuomonę dėl naujo darbuotojo priėmimo į darbą būtinumo;

9.13.4. apie numatomus vidaus teisės aktų pakeitimus dėl veiklos ar darbo organizavimo, taip pat, kai planuojama keisti daugiau nei 5 procentų darbuotojų darbo sutarčių sąlygas, su įstaigoje veikiančia profesine sąjunga, kuri yra Sutartį pasirašiusios Profesinių sąjungų organizacijos narė, surengti konsultacijas ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki numatomų pakeitimų įsigaliojimo;

9.13.5. dėl Sutarties 9.1 ir 9.2 papunkčiuose nurodytų lėšų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų, taip pat mokslą ir studijas aptarnaujančių neakademių darbuotojų darbo užmokesčiui didinti paskirstymo principų sutarti įstaigos lygmens kolektyvinėse sutartyse;

9.14. inicijuoti teisės aktų pakeitimus, sudarant teisinės prielaidas atidėti dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestaciją dėl veiksmų, susijusių su pandemija ar kitomis svarbiomis aplinkybėmis, dėl kurių darbuotojas neturėjo galimybės atlikti darbo funkcijų;

9.15. inicijuoti teisės aktų pakeitimus, pagal kuriuos mokslo arba meno daktaro laipsnį ir ne mažesnę kaip 5 metų pedagoginio darbo stažą turintis asmuo, pradėjęs dirbti mokytoju, per vienus metus gali atestuotis aukštesnei kvalifikacinei kategorijai, jei jo praktinė pedagoginė veikla atitinka siekiamos kvalifikacinės kategorijos reikalavimus;

9.16. viešai deklaruoti ir palaikyti poziciją, kad, atestuojant dėstytojus ir mokslo darbuotojus bei skiriant valstybės biudžeto finansavimą mokslo ir studijų institucijoms bei jas akredituojant, publikacijos, publikuotos nustatytus reikalavimus atitinkančiuose Lietuvoje ir užsienyje leidžiamuose moksliniuose leidiniuose, turi būti pripažintos vienodai vertingomis;

9.17. švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymuose dėl lėšų skyrimo mokslo ir studijų institucijų darbuotojų darbo užmokesčiui didinti kaip vieną iš lėšų skyrimo pagrindų nurodyti Sutartį, jei lėšos skiriamos įgyvendinant Sutartį;

9.18. patvirtinus atitinkamų metų valstybės biudžetą, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija pateikia Profesinėms sąjungoms informaciją apie valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms numatytus valstybės biudžeto asignavimus (išskyrus kapitalo investicijoms);

9.19. rekomenduojama dėl Sutarties 9.1 ir 9.2 papunkčiuose nurodytų lėšų dalies darbo užmokesčiui didinti paskirstymo Profesinių sąjungų nariams (mokslo darbuotojams, kitiems tyrėjams ir dėstytojams, taip pat mokslą ir studijas aptarnaujantiems neakademių darbuotojams) sutarti su

įstaigoje veikiančiomis profesinėmis sąjungomis, kurios yra Sutartį pasirašiusių Profesinių sąjungų organizacijų narės.

IV SKYRIUS PROFESINĖS SĄJUNGOS VEIKLOS GARANTIJOS IR JOS NARIŲ SOCIALINĖS GARANTIJOS

10. Profesinės sąjungos ir jų nariai naudojami visomis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų bei šios Sutarties ir kitų susitarimų su darbdaviu ar jo atstovu suteiktomis teisėmis.

11. Profesinių sąjungų atstovaujamojų ir (arba) valdymo organų narius Profesinių sąjungų posėdžiams ir jų pareigoms atlikti atleisti nuo darbo 72 darbo valandas per metus ir už šį laiką jiems mokėti vidutinį darbo užmokestį.

12. Profesinių sąjungų nariams sudaryti galimybę dalyvauti profesinių sąjungų rengiamuose seminaruose, konferencijose, mokymuose ir kituose renginiuose, suteikiant 3 darbo dienas per metus, už kurias mokamas vidutinis darbo užmokestis. Įstaigos vadovui ir darbuotojui susitarus, šis laikas gali būti ilgesnis ir už jį gali būti mokamas vidutinis darbo užmokestis. Apie įstaigos darbuotojo, profesinės sąjungos nario dalyvavimą šiuose renginiuose Profesinė sąjunga raštu praneša darbdaviui ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas.

13. Profesinės sąjungos nariams galioja skirtingi jų padėties pagerinimai, nustatyti Sutartimi ir nacionalinėmis, teritorinėmis, darbdavio ar darbovietės lygmens kolektyvinėmis sutartimis. Profesinės sąjungos nariui taikomomis skirtingo lygmens kolektyvinėmis sutartimis įtvirtinti vienodo pobūdžio darbo sąlygų pagerinimai nesumuojami, o taikoma labiausiai jo padėtį gerinanti kolektyvinės sutarties nuostata.

14. Sutarties galiojimo laikotarpiu Profesinės sąjungos nariui nustatomos trys papildomos apmokamų kasmetinių atostogų dienos, kurios panaudojamos suderinus su darbdaviu mokinių (studentų) atostogų metu (mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo arba neformaliojo švietimo programą, – laikotarpiu, kuomet dėl sumažėjusio lankomumo mažinamas klasių (grupių) skaičius arba kitu suderintu su darbdaviu metu, mokslą ir studijas aptarnaujantiems neakademiniams darbuotojams – suderintu su darbdaviu metu). Šios papildomos kasmetinių atostogų dienos turi būti išnaudojamos per kalendorinius metus, kitu atveju jis praranda teisę į tokias dienas. Tokios papildomos mokamų kasmetinių atostogų dienos pridedamos, neatsižvelgiant į tai, kad Profesinės sąjungos nariui priklauso teisė į pailgintas ir (ar) papildomas atostogas Vyriausybės nustatyta tvarka. Šio punkto nuostatos nekeičiamos iki Sutarties galiojimo pabaigos.

15. Sutarties galiojimo laikotarpiu Profesinės sąjungos nariui suteikiamos iki 10 darbo dienų mokymosi atostogos per metus, paliekant už jas vidutinį jo darbo užmokestį, arba iki 20 darbo dienų mokymosi atostogos per metus, paliekant už jas 50 procentų vidutinio jo darbo užmokesčio, atsižvelgus į besimokančiojo poreikius. Profesinės sąjungos narys turi pasirinkti iki 10 darbo dienų arba iki 20 darbo dienų mokymosi atostogas. Tokios mokymosi atostogos suteikiamos pagal formaliojo švietimo programas, pagal šias programas vykdančių švietimo tiekėjų pažymą ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas. Šios mokymosi atostogų dienos turi būti išnaudojamos per kalendorinius metus, kitu atveju jis praranda teisę į tokias dienas.

16. Sutarties galiojimo laikotarpiu per vienus kalendorinius metus Profesinės sąjungos narys, pasijutęs prastai ar suplanuotam vizitui į gydymo įstaigą, turi teisę gauti iki 5 darbo dienų sveikatai gerinti, bet ne daugiau nei darbo dienų sveikatai gerinti gali būti skiriama pagal atitinkamų metų nacionalinę kolektyvinę sutartį, mokant už jas vidutinį jo darbo užmokestį. Dienos sveikatai gerinti suteikiamos informavus darbdavį.

17. Sutarties galiojimo laikotarpiu per vienus kalendorinius metus, suderinus su darbdaviu, Profesinės sąjungos nariui suteikiamos iki 3 darbo dienų per metus atostogos savišvietai ir savanorystei,

paliekant už jas vidutinį Profesinės sąjungos nario darbo užmokestį. Šios atostogos mokytojams suteikiamos mokinių atostogų metu (mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo arba neformaliojo švietimo programą, – laikotarpiu, kuomet dėl sumažėjusio lankomumo mažinamas klasių (grupių) skaičius arba kitu suderintu su darbdaviu metu), dėstytojams – laisvu nuo pedagoginio darbo metu. Pasinaudojimas atostogomis savišvietai ir savanorystei iš Profesinės sąjungos nario neatima teisės pasinaudoti šios Sutarties 14 punkte numatytomis papildomomis mokamomis kasmetinėmis atostogomis, ir atvirkščiai. Šios atostogų dienos turi būti išnaudojamos per kalendorinius metus, kitu atveju Profesinės sąjungos narys praranda teisę į tokias dienas.

18. Sutarties galiojimo laikotarpiu darbdavio lygmens profesinės sąjungos, kurios yra Sutartį pasirašiusių Profesinių sąjungų organizacijų narės, pagal Darbo kodeksą turi teisę į tokios pat apimties informavimą kaip ir darbo tarybos. Darbdavio lygmens profesinė sąjunga, gavusi informaciją, turi teisę kartu su darbo taryba reikalauti konsultacijų su darbdaviu. Atsisakius darbo tarybai dalyvauti tokiose konsultacijose, profesinė sąjunga gali tokia teise pasinaudoti viena.

19. Darbo apmokėjimo sistema nustatoma kolektyvine sutartimi. Kai nėra tai nustatančios kolektyvinės sutarties, darbo apmokėjimo sistemą privalo patvirtinti darbdavys ir padaryti prieinamą susipažinti visiems darbuotojams. Ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo, neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklose, kurių teisinė forma yra biudžetinė įstaiga, darbo apmokėjimo sistema ir jos pakeitimai suderinami su įstaigoje darbdavio lygmeniu veikiančia Profesine sąjunga, darbdavio ir darbdavio lygmeniu veikiančios Profesinės sąjungos sutartais terminais. Darbdavys turi teisę skusti darbdavio lygmeniu veikiančios Profesinės sąjungos sprendimą nederinti darbo apmokėjimo sistemos ir (arba) jos pakeitimų Darbo kodekso nustatyta tvarka. Darbo apmokėjimo sistemos ar jos pakeitimų derinimo ir darbo ginčų metu įstaigos darbuotojų darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis galiojančia darbo apmokėjimo sistema. Jei Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas nustato geresnes darbo apmokėjimo sąlygas nei galiojanti įstaigos darbo apmokėjimo sistema, taikomas Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas.

20. Sudarant darbo sutartį dėl pedagoginio darbuotojo pareigų darbo sutarties šalys sulygsta dėl konkretaus pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento ir darbo laiko normos. Švietimo įstaigos vadovas pedagoginių darbuotojų pareiginės algos koeficientus, darbo krūvio skirstymą / skirstymo tvarką derina su darbdavio lygmeniu veikiančia profesinė sąjunga ir negali priimti naujų darbuotojų, jeigu dirbantiems to dalyko (ugdymo srities), pareigų pedagoginiams darbuotojams nesudaromas darbo sutartyje numatytas darbo krūvis.

21. Profesinės sąjungos nario darbo sutartyje sulygta darbo laiko norma darbdavio iniciatyva gali būti mažinama tik su darbuotojo rašytiniu sutikimu, esant objektyvioms priežastims. Objektyvia priežastimi mažinti darbuotojo darbo laiko normą švietimo įstaigoje (išskyrus aukštąją mokyklą) laikoma:

- 21.1. sumažėjęs įstaigos finansavimas, skiriamas darbo užmokesčiui;
- 21.2. sumažėjęs klasių (grupių) skaičius;
- 21.3. sumažėjęs švietimo pagalbos poreikis;
- 21.4. įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos (dalyvių susirinkimo) sprendimai, kurie turi įtakos darbuotojų darbo laiko normai mažėti;
- 21.5. kitos realios ir objektyvios priežastys, kurios lemia darbuotojo darbo laiko normos mažėjimą.

22. Rekomenduojama švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams informuoti įstaigoje veikiančią profesinę sąjungą, kuri yra Sutartį pasirašiusios Profesinių sąjungų organizacijos narė, apie laisvas darbo vietas įstaigoje, būsimo darbuotojo darbo funkcijas, darbo krūvį, prieš priimant į darbą naujus darbuotojus, atsižvelgti į dirbančių to paties dalyko (ugdymo srities), pareigų pedagoginių darbuotojų darbo krūvius ir įvertinti profesinės sąjungos nuomonę dėl naujo darbuotojo priėmimo į darbą būtinumo.

23. Esant galimybei, darbdavys turi tenkinti Profesinės sąjungos nario prašymą nuotolinio darbo organizavimo formą taikyti funkcijoms, kurios gali būti atliekamos kitoje, negu yra darbovietė, vietoje, išskyrus ugdymą ar studijas kontaktiniu būdu, ar kitas veiklas, kurios įstaigoje organizuojamos kontaktiniu būdu (pvz., susitikimus, posėdžius ir kita).

24. Suminė darbo laiko apskaita įvedama, laikantis Darbo kodekso 115 straipsnio reikalavimų. Suminės darbo laiko apskaitos įvedimą rekomenduojama derinti su įstaigoje veikiančia profesine sąjunga. Švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) darbuotojams taikant suminę darbo laiko apskaitą, darbo laiko apskaitos laikotarpis derinamas su darbdavio lygmeniu veikiančia profesine sąjunga. Jis negali viršyti trijų paeiliui einančių mėnesių.

25. Vienasmenis ir kiti profesinės sąjungos valdymo organai negali būti atleisti iš darbo darbdavio iniciatyva ar darbdavio valia be išankstinio darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos sutikimo. Darbdavys, prašydamas profesinės sąjungos sutikimo, privalo pateikti profesinei sąjungai visą su sutikimo suteikimu susijusią aktualią ir reikalingą informaciją.

26. Įstaigų, kuriose veikia Profesinės sąjungos, sutaupyto metinių darbo užmokesčio fondo lėšų panaudojimas derinamas su įstaigoje veikiančia profesine sąjunga.

27. Darbdavys, prieš pradėdamas tirti profesinės sąjungos nario darbo pareigų pažeidimą ar tarnybinį nusižengimą, privalo apie tai informuoti įstaigoje veikiančią profesinę sąjungą, kuriai priklauso darbuotojas. Įstaigoje veikianti profesinė sąjunga turi teisę dalyvauti darbo pareigų pažeidimo ar tarnybinio nusižengimo tyrime ir pateikti savo nuomonę. Sudarius komisiją darbo pareigų pažeidimui ar tarnybiniam nusižengimui ištirti, įstaigoje veikianti profesinė sąjunga turi teisę į šią komisiją deleguoti savo atstovą.

28. Psichologinis smurtas, priekabiavimas ir diskriminacija yra nepriimtini ir negali būti toleruojami, kaip ir negali būti toleruojami neteisingi kaltinimai tokiu elgesiu. Darbdavio lygmens profesinė sąjunga, gavusi informaciją apie darbdavio darbuotojo patiriamą psichologinį smurtą, priekabiavimą ar diskriminaciją, turi teisę pasiūlyti į pareigas priėmusiam asmeniui ir (arba) organui pariteto principu sudaryti komisiją gautai informacijai apie darbdavio darbuotojo patiriamą psichologinį smurtą, priekabiavimą ar diskriminaciją ištirti (toliau – Komisija). Tokiais atvejais į pareigas priėmęs asmuo ir (arba) organas per tris darbo dienas privalo į Komisiją skirti savo atstovus. Komisijos nariai, prieš pradėdami darbą, pasirašo konfidencialumo pasižadėjimą saugoti ir neatskleisti informacijos, kuri jai taps žinoma dėl nagrinėjimo atvejo. Komisijos posėdžiai yra uždari. Komisija, nagrinėdama galimo psichologinio smurto, priekabiavimo ar diskriminacijos atvejį, privalo laikytis diskretiškumo, siekdama apsaugoti visų dalyvaujančių šalių orumą bei privatumą, ir užtikrinti nešališką atvejo nagrinėjimą bei sąžiningą elgesį visų šalių atžvilgiu. Komisija turi teisę išklausti liudininkus, pasitelkti išorės pagalbą (ekspertus), pateikti savo išvadas ir rekomendacijas į pareigas priėmusiam asmeniui ir (arba) organui. Komisija turi išnagrinėti galimo psichologinio smurto, priekabiavimo ar diskriminacijos atvejį ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo Komisijos sudarymo dienos. Į pareigas priėmęs asmuo ir (arba) organas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo išvadų ir rekomendacijų gavimo dienos turi jas įvertinti ir atsakymą dėl priimtų sprendimų raštu pateikti Komisijai. Komisijos šalims nepavykus susitarti, surašomas nesutarimų protokolas, jis perduodamas įstaigos, įmonės ar organizacijos savininkui ir aukštesnei nei darbdavio lygmens profesinių sąjungų organizacijai.

29. Visų lygmenų darbdaviai atitinkamo lygmens profesinės sąjungos prašymu pateikia jai informaciją, kurios reikia teisės aktais reglamentuojamai profesinės sąjungos veiklai užtikrinti. Informacija teikiama, vadovaujantis asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

30. Profesinė sąjunga ir darbdavys darbdavio lygmens kolektyvinėje sutartyje gali susitarti, kad darbo tarybos funkcijos kolektyvinės sutarties galiojimo laikotarpiu perduodamos vykdyti profesinei sąjungai. Darbo tarybos veikla pasibaigia įsigaliojus tokiai kolektyvinei sutarčiai. Tokia kolektyvinė sutartis turi būti patvirtinta visuotiniame darbdavio darbuotojų susirinkime (konferencijoje).

V SKYRIUS

PROFESINIŲ SAJUNGŲ DALYVAVIMAS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJAI PRIIMANT SPRENDIMUS

31. Profesinės sąjungos bendru sutarimu deleguoja ne daugiau kaip tris atstovus nario teisėmis į švietimo, mokslo ir sporto ministro sudaromas darbo grupes, kurios rengia dokumentus ir / ar pasiūlymus, susijusius su pedagoginių darbuotojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų darbo, ekonominėmis, socialinėmis teisėmis, išskyrus, kai teisės aktai numato, kad profesinė sąjunga dalyvauja stebėtojo teisėmis. Stebėtojo teisėmis kiekviena profesinė sąjunga turi teisę deleguoti į darbo grupes po vieną atstovą.

32. Apie naujai sudaromas darbo grupes, kurios rengia dokumentus ir (arba) pasiūlymus, susijusius su pedagoginių darbuotojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų darbo, ekonominėmis, socialinėmis teisėmis ir interesais, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija kiekvienu atveju raštu informuoja Profesines sąjungas, kurios per rašte nurodytą terminą (negali būti nustatytas trumpesnis nei 5 kalendorinių dienų terminas, išskyrus, kai įstatymai ar kiti teisės aktai nustato trumpesnius sudarymo terminus) pateikia savo atstovų kandidatūras. Jeigu per nurodytą terminą bendru sutarimu Profesinės sąjungos nedeleguoja atstovų, laikoma, kad jos šios teisės atsisakė.

33. Jeigu Profesinių sąjungų atstovas negali dalyvauti darbo grupės posėdyje, Profesinės sąjungos turi teisę bendru sutarimu suteikti įgaliojimus kitam asmeniui.

34. Jei keičiami norminiai teisės aktai pedagoginių ir mokslo darbuotojų darbo apmokėjimo srityje, pakeitimai derinami su Profesinėmis sąjungomis.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

35. Sutartis įsigalioja nuo jos įregistravimo Kolektyvinių sutarčių registre ir galioja, iki šalys sudarys kitą švietimo ir mokslo šakos kolektyvinę sutartį, bet ne ilgiau kaip iki 2028 m. gruodžio 31 d.

36. Sutarties sąlygų pakeitimai bei papildymai galioja ir yra neatskiriama Sutarties dalis, jeigu jie sudaryti raštu, pasirašyti šalių ir įregistruoti Kolektyvinių sutarčių registre.

37. Sutartyje priimtų įsipareigojimų vykdymą kontroliuoja šalių atstovai. Sutarties sąlygų pakeitimus ir papildymus gali inicijuoti bet kuri iš šalių arba abi šalys kartu. Šalys iki kiekvienų metų kovo 1 d. peržiūri Sutarties vykdymą ir prireikus inicijuoja Sutarties pakeitimą ir (arba) papildymą.

38. Sutarties tekstas ir visa informacija apie jos vykdymą yra skelbiama Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Profesinių sąjungų interneto puslapiuose.

39. Įsigaliojus Sutarčiai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija informuoja įstaigas apie nuorodą į internetinę Sutarties versiją.

40. Profesinės sąjungos, įsigaliojus Sutarčiai, informaciją apie ją ir jos tekstą išplatina savo organizacijos padaliniais.

41. Bet kuri iš šalių turi teisę nutraukti Sutartį vienašališkai, apie tai pranešusi kitai šaliai ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius. Pranešimą apie Sutarties nutraukimą galima pateikti ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo Sutarties įsigaliojimo dienos.

42. Sutartis sudaryta dviem vienodą teisinę galią turinčiais egzemplioriais, po vieną kiekvienai šaliai. Sutarties kopija pateikiama Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai.

43. Nustačiusios Sutarties nevykdymo arba netinkamo vykdymo faktą, šalys privalo per 10 darbo dienų raštu informuoti viena kitą. Tokiu atveju per 10 darbo dienų vienos iš šalių reikalavimu organizuojamas pasitarimas nesutarimams aptarti ir pašalinti. Nesutarus ginčai sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

44. Nesutarimai ir ginčai, atsiradę keičiant ar pildant Sutartį, sprendžiami derybų būdu. Ginčų nepavykus išspręsti derybų būdu, jie nagrinėjami teisės aktų nustatyta tvarka.

45. Sutartyje neaptartos pedagoginių darbuotojų socialinės garantijos suteikiamos ir užtikrinamos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis. Nustatant naujas ar keičiant galiojančias pedagoginių darbuotojų socialines garantijas, jos nebloginamos, palyginti su Sutartimi.

46. Sutarties galiojimo laikotarpiu Profesinės sąjungos įsipareigoja neinicijuoti kitų švietimo ir mokslo šakos kolektyvinių derybų ir nedalyvauti jose, išskyrus atvejus, kai inicijuojamas Sutarties atnaujinimas ar pakeitimas.“

SUTARTIES ŠALIŲ PARAŠAI:

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė

Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“ pirmininkas

Kęstutis Juknis

Švietimo ir mokslo profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkė

Aldona Kindurienė

Lietuvos švietimo ir mokslo profesinės sąjungos pirmininkas

Egidijus Milešinas

Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimo pirmininkas

Sigitas Vaitkevičius